

Beleidsplan van de Protestantse Gemeente Rozenburg

Blijven(d) verbinden

2021 - 2025

De Protestantse Gemeente Rozenburg wil een open, veelkleurige en missionaire geloofsge-
meenschap van Jezus Christus zijn, waarin wij met elkaar vieren, bidden, dienen en leren,
met de bijbel als bron en richtsnoer, in liefde tot God en de naaste.

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Profiel van de Protestantse Gemeente te Rozenburg	5
2.1 Context	5
2.2 Veranderingen in de gemeente	5
2.3 Totstandkoming beleidsplan	6
3. Hoe verder?	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Eredienst	7
3.3 Pastorale zorg	8
3.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap	8
3.5 Bestuur	9
3.6 Vorming en toerusting	9
4. Uitwerking van de beleidsthema's	10
4.1 Inleiding	10
4.2 Eredienst	10
4.3 Pastorale zorg	11
4.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap	11
4.5 Bestuur	11
4.6 Vorming en toerusting	12
5. Waar beginnen we?	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Eredienst	13
5.3 Pastorale zorg	14
5.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap	14
5.5 Bestuur	14
5.6 Vorming en toerusting	15

1. Voorwoord

Voor u ligt het herziene-nieuwe-beleidsplan van onze gemeente. De titel Blijven(d) verbinden heeft alles te maken met de voorgeschiedenis die geleid heeft tot het vorige beleidsplan, waar dit plan een herziening van is.

In de geschiedenis van onze gemeente die beschreven wordt in hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe de gemeente in de periode dat ds. Verbeek onze voorganger was, weer nader tot elkaar kwam. Het aspect verbinden kwam op de voorgrond te staan. Verbinden is een proces waar we blijvend mee bezig moeten zijn. In tijden van ontkerkelijking en het teruglopende aantal meelevende kerkleden blijft actief zoeken naar verbinding een opgave voor ons allemaal.

Het motto voor dit plan is dan ook:

De Protestantse Gemeente Rozenburg wil een open, veelkleurige en missionaire geloofsgemeenschap van Jezus Christus zijn, waarin wij met elkaar vieren, bidden, dienen en leren, met de bijbel als bron en richtsnoer, in liefde tot God en de naaste.

De werkgroep Beleidsplan heeft in eerste instantie binnen de kerkenraad in groepjes gebrainstormd over een aantal onderwerpen aan de hand van stellingen. Op basis van de opbrengsten van die avonden is de werkgroep aan de slag gegaan met de beleidsthema's: Eredienst, Pastorale zorg, Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap, Bestuur en Vorming en toerusting.

Tijdens het proces van schrijven van het plan, heeft de werkgroep regelmatig de kerkenraad meegenomen in het proces door bezinningsonderwerpen aan de orde te stellen aan de hand van stellingen. Zo is er regelmatig input geweest. Tenslotte is er input over praktische invulling en uitvoering geweest met vertegenwoordigers vanuit de gemeente en de diverse taakgroepen.

Het resultaat van al het werk ligt nu voor u. Ik kan niet anders zeggen dan dat het een zeer gedegen stuk is geworden en mijn dank uitgaand naar de werkgroep is dan ook bijzonder groot.

Het hele proces is vertraagd geraakt door de coronacrisis. Ook de presentatie van het beleidsplan kan daardoor niet op de gebruikelijke wijze op een gemeenteavond plaatsvinden, maar buiten dat: een heleboel activiteiten kunnen nu niet plaatsvinden zoals we dat anders doen en waar we aan gewend zijn.

Ik noemde al dat in hoofdstuk 2 de geschiedenis van onze gemeente verwoord staat, ingebed in de Gemeente Rozenburg, nu onderdeel van Rotterdam. Het is goed om deze geschiedenis te lezen. Het geeft aan hoe we als gemeente zijn geworden en gegroeid vanuit de geschiedenis.

In hoofdstuk 3 wordt de vraag gesteld Hoe verder? Aan de hand van de beleidsthema's wordt een aantal vragen opgesteld en in kader geplaatst om in de hoofdstukken 4 en 5 antwoorden op te vinden en te beschrijven.

Aspecten en vragen die aan de orde komen zijn onder meer: In hoeverre voldoet de huidige vorm van de eredienst vieren; hoe betrekken we jongeren meer bij de eredienst; kan het

aanbieden van huiskamergesprekken het pastoraat meer op gang brengen; hoe kunnen we blijvend alle leeftijdsgroepen bij de gemeente blijven betrekken; voldoet onze bestuursstructuur; hoe kunnen we er naar blijven streven elkaar te aanvaarden en goed met elkaar te blijven communiceren?

Een veelheid aan vragen die in hoofdstuk 4 uitgewerkt worden en in hoofdstuk 5 een praktische toepassing krijgen. Bij hoofdstuk 5 wil ik weer de kanttekening maken dat de uitvoering nog ongewis is, omdat op het moment dat ik dit schrijf de corona-epidemie zich nog hard uitbreidt en het onmogelijk is in te schatten wanneer op alle genoemde punten uitvoering kan starten op de manier waarop we dat zouden willen.

Ik wil nogmaals dank en erkentelijkheid uitspreken naar de werkgroep die dit plan op voortreffelijke wijze heeft vormgegeven. Ik hoop dat veel gemeenteleden het zullen lezen en er hun motivatie uit putten om met elkaar en Gods hulp door deze ingewikkelde periode te komen.

Laten wij hierin elkaar vasthouden en de verbinding blijven zoeken.

Rozenburg 26-10-2020¹

Drs. M. de Vries-Knoester,
Voorzitter Kerkenraad.

¹ Het beleidsplan is in de periode september – november 2022 beoordeeld en daar waar nodig aangepast en herzien.

2. Profiel van de Protestantse Gemeente te Rozenburg

2.1 Context

Tot halverwege de 20ste eeuw was Rozenburg een eiland waar veel inwoners betrokken waren bij de agrarische sector. Na de oorlog, vooral in de jaren 1950-1960, heeft er een sterke industrialisatie plaatsgevonden. Fabrieken en havens namen de plaats in van weilanden en landbouwgrond. Bedrijven (zoals scheepsbouwer Verolme en chemiereuzen als ICI) vestigden zich in de Botlek. Voor al die bedrijven waren nieuwe werknemers nodig. Rozenburg werd aangewezen als gemeente waar in snel tempo huizen gebouwd moesten worden om dat nieuwe personeel te huisvesten. Veel voormalige landarbeiders vonden nu werk in de industrie en volgden hiervoor vaak een interne bedrijfsopleiding, waardoor zij in hogere functies terecht kwamen. Voor de meeste mensen betekende dat een vooruitgang in inkomen en qua huisvesting. Tegelijkertijd kwamen er ook van elders nieuwe mensen zich in Rozenburg vestigen, o.a. uit Limburg (voormalige mijnwerkers) en Friesland. De integratie van al die nieuwe werknemers verliep niet altijd zonder slag of stoot. De oorspronkelijke bewoners van het eiland Rozenburg hadden in het begin best moeite met de vele nieuwkomers. De nieuwkomers moesten hun best doen om het vertrouwen te winnen van de *echte* Rozenburgers. In de loop der tijd is het onderscheid tussen de oorspronkelijke inwoners en de nieuwkomers voor een groot deel verdwenen.

In de jaren zeventig was de burgerlijke gemeente Rozenburg de jongste van ons land. Ter illustratie: in 1981 telde Rozenburg nog 14 kleuterschool- en 11 lagere schoolgebouwen. De toename van de bevolking, van plusminus 3.000 tot 14.000 inwoners, had ook effect op de groei van de kerkelijke gemeenten. De Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk, de voorlopers van onze huidige Protestantse Gemeente, groeiden dan ook snel in ledental en de twee kerkgebouwen werden in deze periode uitgebreid met de Hof bij de Immanuëlkerk en de Jeugdhaven bij de Ontmoetingskerk. Op 1 januari 2006 zijn de twee gemeenten gefuseerd tot de Protestantse Gemeente Rozenburg (PGR). De voormalige Ontmoetingskerk is sinds 2008 Muziektheater De Ontmoeting en daarmee het hart van cultureel Rozenburg. De Immanuëlkerk is het kerkgebouw geworden van de PGR.

De tijd van groei is voorbij. Al een aantal jaren daalt het inwonersaantal gestaag. Rozenburg is eerder een vergrijzende plaats dan één met veel jonge mensen. Ook de status van deelgemeente is sinds 2014 opgeheven en hiermee is Rozenburg formeel een gebied van de gemeente Rotterdam geworden.

2.2 Veranderingen in de gemeente

De laatste jaren is door de toenemende secularisatie het aantal meelevende gemeenteleden sterk teruggelopen. Het is al lang niet meer vanzelfsprekend dat men bij een kerk hoort en dat men gelooft in de God van de Bijbel. Dit was één van de belangrijkste drijfveren tot de fusie van de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente tot Protestantse Gemeente te Rozenburg.

Vanouds was er een traditioneel gelovig 'midden'. Daarnaast kwam er bij een deel van de gemeente meer aandacht voor de moderne theologie. De landelijke groei van de evangelische beweging in de afgelopen jaren (Evangelisch Werkverband) is ook in de PGR merkbaar. Onder andere zijn er groeigroepen ontstaan en is er meer aandacht gekomen voor de gaven

van de Geest en de betekenis van het gebed. De verschillende groepen communiceerden slecht met elkaar. Je kunt constateren dat de kerkelijke gemeente hiermee op een dieptepunt belandde. De kerkenraad heeft toen besloten om twee predikanten aan te stellen, namelijk ds. G. van Meijeren en ds. A. Groenendijk-Meindersma. Ds. Van Meijeren is aangesteld als interim-predikant om rust te brengen in de gemeente en vooral te helpen bij het maken van een profielschets van de gemeente en de toekomstige predikant (periode 1 september 2010 t/m 11 september 2011). Ds. Groenendijk-Meindersma was van 1 januari 2010 t/m 26 februari 2012 werkzaam als bijstand in het pastoraat.

Deze tussentijd is zeer heilzaam geweest. Niet in het minst – je zou het een wonder van de Heilige Geest kunnen noemen – omdat ook de gemeente zelf in die periode bereid was om dingen anders en weer gezamenlijk aan te pakken. Gelukkig heeft in die periode niet iedereen zich onverschillig afgekeerd van de kerk. Er waren nog genoeg kerkenraads- en gemeenteleden die daadwerkelijk lieten zien dat deze gemeente nog steeds veel mogelijkheden heeft. Er zijn in de laatste jaren veel positieve ontwikkelingen te noemen: het kerkbezoek neemt toe, het kosterschap is overgenomen door enthousiaste vrijwilligers, er is een betere ledenadministratie gekomen, de financiële situatie kwam weer op orde en de Hof is diverse keren verbouwd en van meer faciliteiten voorzien. Maar het belangrijkste is dat er bij veel gemeenteleden een groeiend verlangen is ontstaan naar een geloof in een levendige geloofsgemeenschap in Rozenburg.

Ds. T. Verbeek heeft in de periode dat hij als predikant verbonden was aan de PGR (2012-2017) de verschillende groepen die waren ontstaan nader tot elkaar gebracht.

Na de periode waarin ds. T. Verbeek (2012-2017) en wijlen ds. A. Westerdijk (2012-2016) respectievelijk fulltime predikant en pastoraal ouderenwerker zijn geweest, is nu per 4 maart 2018 ds. S. Voskuil-Dijkshoorn fulltime predikant. Ds. H. Gijsen vervult sinds 15 april 2021 bijstand in het ouderenpastoraat (parttime, 8 uur per week).

2.3 Totstandkoming beleidsplan

Vanaf 2012 heeft de kerkenraad gepoogd tot een vernieuwd en mogelijk ander beleid te komen tot verdere opbouw van de gemeente. Er is destijds een grondig traject gevolgd in de periode april 2012 tot en met maart 2014, waarbij zowel gemeenteleden als kerkenraadsleden uitgebreid betrokken zijn geweest. Na het inventariseren van de ideeën vanuit de gemeente in 16 groothuisbezoeken en het verdiepen in het boek *Handboek Gezonde Gemeente* van Robert Warren is een kleine werkgroep uit de kerkenraad vastgesteld. Die heeft in samenwerking met de gehele kerkenraad een visitekaartje geformuleerd, de gemeente giconsulteerd naar aanleiding van het concept beleidsplan en uiteindelijk het definitieve plan vastgesteld.

Vier jaar later is het tijd voor een herziening van dit beleidsplan. Gezien het grondige traject dat nog relatief kort geleden is doorlopen, is ervoor gekozen om het huidige plan te herzien. De koers die de gemeente is ingeslagen, is niet drastisch veranderd. Toch zijn er uiteraard wel onderwerpen opzij gezet of juist voor het eerst of opnieuw voor het voetlicht te brengen.

3. Hoe verder?

3.1. Inleiding

Om als gemeente goed te kunnen functioneren moet een aantal basistaken goed geregeld zijn. Zonder deze basistaken zal een gemeente niet functioneren. De basistaken die dan ook zeker aandacht blijven krijgen zijn:

- Eredienst
- Pastorale zorg
- Bestuur

Daarnaast willen we ook aandacht geven aan:

- Gemeenteopbouw/geloofsgemeente
- Vorming en toerusting

De vijf genoemde thema's zijn gekozen op basis van 'zeven kenmerken' uit het *Handboek Gezonde Gemeente* van Robert Warren en op basis van trefwoorden uit ons visitekaartje (par. 2.4). Daarbij hebben we de trefwoorden *dienen* en *leren* geschaard onder het thema Vorming en toerusting en het trefwoord *missionair* geïntegreerd in het thema Gemeenteopbouw/geloofsgemeente.

De Protestantse Gemeente te Rozenburg heeft veel enthousiaste vrijwilligers die graag de handen uit de mouwen steken. De kracht van veel van deze vrijwilligers ligt bij het uitvoeren van taken, waardoor er veel activiteiten georganiseerd kunnen worden. Minder makkelijk is het om vrijwilligers te vinden voor coördinerende en aansturende functies. Dit betekent dat niet alles tegelijk opgepakt kan worden en dat er soms ook plannen zullen blijven liggen. Bij het opstellen en uitvoeren van plannen zal dit meegenomen moeten worden.

3.2 Eredienst

Bindende factor en van wezenlijk belang is nog altijd de wekelijkse eredienst, waarin de geloofsgemeenschap van jong tot oud bij elkaar komt en een ieder zich welkom voelt. In de eredienst wordt de kerkzaal een huis van God als:

- gezamenlijke plaats en tijd waar wij samen bidden, de lofzang gaande houden en zowel vreugde als verdriet in de gemeente met elkaar delen.
- een oase waar je mag drinken uit de bron van Gods Woord van liefde en gerechtigheid.
- een gemeenschap waarin gedoopt mag worden en waar wij regelmatig met elkaar de Maaltijd van de Heer mogen vieren.
- een woning waarin het soms helemaal stil kan zijn, waar je op verhaal, op adem kunt komen in deze onrustige en soms zo chaotische tijd.

Uiteraard kunnen en zullen er naast de zondagse ochtenddienst ook op andere tijden en plaatsen vieringen gehouden worden.

De boodschap die verkondigd wordt blijft hetzelfde. Hierbij staat centraal: wij geloven in het evangelie van Jezus Christus als onze gekruisigde en opgestane Heer en Heiland. Hij is het

Hoofd, de Basis en het Fundament van onze gemeente. Daarom staat dit in het midden van ons visitekaartje. Deze geloofsgemeenschap is niet van onszelf, maar van de Heer. Daarmee belijden wij in gemeenschap met de kerk van alle plaatsen en tijden de Drie-enige God van de Bijbel. De werkelijke bron van vitaliteit in het leven van onze geloofsgemeenschap is het geloof in God, de Vader, zoals Hij zich geopenbaard heeft in Jezus Christus, door de Heilige Geest.

Wel is het van belang te onderzoeken in hoeverre de huidige vorm nog voldoet, ofwel aansluit op de beleving van gemeenteleden. Daarnaast is het van belang om te zoeken naar mogelijkheden om de jongeren te betrekken bij de kerkdienst.

3.3 Pastorale zorg

Het dienen van God betekent tegelijkertijd altijd het dienen van elkaar en de naaste, dichtbij en ver weg. Het is een wezenlijk onderdeel van de opdracht van de Heer voor de gemeente van Christus. Het omzien naar elkaar staat bij ons hoog in het vaandel. Het (onderlinge) pastoraat is een opdracht en verantwoordelijkheid voor de gehele geloofsgemeenschap, ook al hebben een aantal mensen daarin een bijzondere taak. Hierbij kijken we niet alleen naar onze gemeente, maar ook landelijk en wereldwijd via het werelddiaconaat en de zending. Zo willen wij een beweging van hoop en verwachting zijn, waarin wij elkaar in Gods naam inspireren om er te zijn, in dienst van de ander, ook over de grenzen van armoede, onrecht en hopeloosheid heen.

Voor goede pastorale zorg is een goede structuur nodig, georganiseerd vanuit de kerkenraad. Alleen op deze manier wordt duidelijk wie wat doet en voorkomen we enerzijds dat er dubbel werk wordt gedaan, en voorkomen we anderzijds hiaten in de pastorale zorg. Het zou wenselijk zijn deze structuur op te zetten c.q. te verbeteren.

Voor omzien naar elkaar is het belangrijk naar elkaar te luisteren en elkaar de weg te wijzen naar instanties. Door kennis te maken met mensen in de directe omgeving vindt direct verbinding plaats waardoor het pastoraat op gang komt. Het aanbieden van huiskamergesprekken kan hiertoe een eerste aanzet zijn.

3.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap

De Protestantse geloofsgemeenschap van Rozenburg is een warme gemeente met een breed aanbod aan activiteiten. We organiseren activiteiten als kerk, omdat we vanuit ons geloof in de Drie-enige God streven naar het gezamenlijk vieren en beleven van ons geloof. Dat draagt bij aan saamhorigheid, met elkaar zijn we één in Christus. We organiseren ook activiteiten als kerk om gestalte te geven aan de opdracht die Jezus gaf om het goede nieuws van het Koninkrijk te verkondigen in woord en daad. Dat is het gemeenschappelijke doel dat we als geloofsgemeenschap hebben. De kerk is er immers niet voor zichzelf alleen, maar is geroepen om een lichtend licht en een zoutend zout te zijn in deze wereld. Dit is een blijvend aandachtspunt; de gerichtheid naar buiten kan beter. We blijven gericht op de andere geloofsgemeenschappen van Rozenburg en we dienen onze aandacht meer te richten op de burgerlijke samenleving van Rozenburg. Het zou goed zijn om na te denken over de vraag hoe we als geloofsgemeenschap meer zichtbaar kunnen zijn in de samenleving.

We vinden het tevens belangrijk om te streven naar een evenredige leeftijdsopbouw in de gemeente. Zoals in veel Protestantse gemeenten in Nederland is ook in de Protestantse gemeente van Rozenburg een groot deel van de leden ouder dan 60 jaar. De Ledenregistratie Protestantse Kerken (LRP) kan ons inzicht geven in het aantal leden in jongere leeftijdscategorieën, om zo activiteiten gericht op een specifieke leeftijdsgroep te kunnen organiseren en/of jongere mensen te kunnen betrekken bij bestaande activiteiten.

3.5 Bestuur

Een kerkelijke gemeente heeft een bestuur nodig. Dat wordt bij ons gevormd door een enthousiaste kerkenraad die zover als mogelijk een afspiegeling vormt van de gemeente. Deze kerkenraad is voor een groot deel op of boven de minimaal vereiste sterkte volgens de huidige kerkorde. In de voorbije jaren is er door kerkenraad en voorgangers hard gewerkt aan de structuren binnen het gemeentelven, samen met vele gemeenteleden die als vrijwilliger een leidinggevende of coördinerende taak op zich namen. Hierop is veel bezinning geweest. De afgelopen jaren is de structuur van taak- en werkgroepen die gebruikt wordt, gestimuleerd, maar ook is gebleken dat het steeds moeilijker wordt om voldoende enthousiaste en capabele mensen te vinden, zonder dat steeds dezelfde personen worden belast. De aansturing van de verschillende groepen, de communicatie met hen, de mogelijkheid van het geven van feedback op de uitvoer van de verschillende taken en hen waarderen moet blijvend aandacht krijgen van de kerkenraad. Ook in de afgelopen jaren werd al nagedacht over een langetermijnvisie op de coördinatie en op overdracht van taken, omdat het uiteraard jammer is als initiatieven stranden en informatie verloren gaat.

In de toekomst zal het waarschijnlijk moeilijker worden een volledige kerkenraad te houden. Moeten we nog wel streven naar een complete kerkenraad volgens de huidige plaatselijke regeling? Welke structuur is denkbaar als we het met minder mensen willen doen? Kortom, de komende vier jaar zal er aandacht besteed moeten worden aan het brainstormen over een nieuwe bestuursstructuur, inclusief de 'lagen' eronder. Hierbij is ook van belang, te bedenken hoe we mensen blijvend kunnen enthousiasmeren en 'opleiden' voor een vrijwilligersfunctie, bijvoorbeeld door hen te laten meelopen met iemand die al actief is in een bepaalde functie.

3.6 Vorming en toerusting

Een christen kan niet zonder geestelijke groei. Door geestelijk te groeien sta je steviger, krijg je kleur en draag je vrucht. Daarom is het belangrijk dat we naast de zondagse eredienst nog doordeweekse kringen en activiteiten hebben waarin ontmoeting en het geloofsgesprek centraal staan.

Hierbij is belangrijk dat we open staan voor elkaars meningen en opvattingen. Gods schepping is een mooi veelkleurig geheel. Bij onze gemeente is deze veelkleurigheid ook aanwezig. Door elkaar te aanvaarden en te luisteren naar elkaar kunnen we steeds verder groeien tot een sterk lichaam van Jezus Christus. We willen kijken hoe we hiervoor de komende vier jaar blijvend aandacht kunnen vragen.

4. Uitwerking van de beleidsthema's

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt aan bod, waaraan de komende vier jaar gewerkt zal worden, voortvloeiend uit de beleidsthema's in het voorgaande hoofdstuk.

4.2 Eredienst

Uitgangspunt is, dat in de eredienst de geloofsgemeenschap van jong tot oud bij elkaar komt en een ieder zich welkom voelt.

Uit ervaring is gebleken, dat het organiseren van aparte (jeugd)diensten niet het gewenste resultaat heeft en belangrijker, geen goed doet aan het integreren van alle (leeftijds)groepen in de dienst.

Er zijn signalen dat er behoefte is aan het doorvoeren van veranderingen in de vorm van de huidige eredienst, op basis van veranderende beleving door de mens in de huidige maatschappij. Die signalen zijn met name duidelijker uit de categorie jongeren en jongvolwassenen, maar eigenlijk is het heel onduidelijk hoe de meerderheid van gemeenteleden de huidige diensten beleeft en of (en wat) zij hieraan zouden willen veranderen. Daarom zal eerst in kaart gebracht moeten worden, hoe deze behoeftes liggen. We willen conform ons visitekaartje veelkleurig zijn en open voor iedereen. Dat betekent niet, dat we aan ieders behoeften 100% kunnen voldoen. Het betekent wél, dat we ieders behoeften serieus nemen omdat we elke (leeftijds)categorie gemeenteleden even belangrijk vinden, met zelfs lichte nadruk op de jongere generaties. We vinden het belangrijk om voldoende open te staan voor het gezin als geheel, want wanneer de ouders, (jong)volwassenen, graag in de erediensten komen, worden hun kinderen hierdoor automatisch meer bij de kerk betrokken en zullen zij bij het opgroeien mogelijk langer en intensiever blijven komen en hun bijdrage leveren. Dat betekent dat de insteek niet moet zijn om met name tieners/jongeren te trekken, maar naar de héle breedte van de leeftijdsgroep <50 jaar te kijken. Deze groep vormt de toekomst van de gemeente. Hoewel de groep gemeenteleden >50 jaar nu nog het grootste gedeelte vormt, is deze groep ook het meest 'eindig'. Op termijn zal een groot deel van deze groep niet meer in staat zijn om naar de kerk te komen. Nieuwe aanwas en blijvend meeleven van jongere leeftijdscategorieën blijft heel erg belangrijk voor het in stand houden van de gemeente. Door veranderingen heel geleidelijk in te voeren, is de kans groot dat deze groep voortijdig afhaakt, omdat het te lang gaat duren. Snellere verandering is eveneens risicovol, omdat de groep gemeenteleden die meer aan de huidige manier van vieren hecht, daardoor mogelijk onvoldoende herkenning vindt of afhaakt vanuit teleurstelling. Dat maakt het des te belangrijker om in kaart te brengen hoe groot de diverse (leeftijds)categorieën en behoeften zijn, om zo te kunnen bepalen welke veranderingen in de vorm van de eredienst meer van deze tijd zijn, zonder afbreuk te doen aan de sterke waardevolle inhoud en boodschap.

4.3 Pastorale zorg

Vanuit het belang om te streven naar een evenredige leeftijdsopbouw in de gemeente en het belang van een goede structuur voor pastorale zorg zijn de volgende keuzes gemaakt:

1. Huiskamergesprekken (per wijk of aantal straten). Zowel in de avond als in de middag. Deze 'groothuisbezoeken' kunnen eventueel verbonden worden aan een jaar-thema.
2. De Protestantse gemeente te Rozenburg verdelen in leeftijdscategorieën (aan de hand van actuele lijsten uit LRP), en op die manier het pastorale werk structureren en verdelen onder ambtsdragers en bezoekmedewerkers.
Het zou wenselijk zijn als er in totaal vier pastorale ouderlingen zijn. Op die manier kan elke leeftijdsgroep aan één pastorale ouderling worden toegewezen. Zij kunnen voor het bezoekwerk worden bijgestaan door bezoekmedewerkers.
Voor de leeftijdsgroep 80 jaar en ouder draagt ds. Harry Gijsen zorg met hulp van bezoekmedewerkers. De jongste leeftijdsgroep kan worden toegewezen aan de jeugdouderlingen. Het is van belang nader uit te werken hoe de leeftijdsgroep 20-80-jarigen wordt verdeeld, dus welke personen zorg dragen voor welke leeftijdsgroep².
3. Pastorale bijeenkomsten organiseren met een specifieke pastorale thematiek, zoals bijvoorbeeld: 'Rouwverwerking', 'Werkloos, en nu?', 'Geloofsopvoeding' of 'Jonge gezinnen'.

Gezien het feit dat huiskamergesprekken bij meerdere beleidsthema's zijn genoemd, zal het organiseren hiervan prioriteit hebben boven het bij punt 3 genoemde, pastorale bijeenkomsten met een specifieke pastorale thematiek.

4.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap

Omdat we vinden dat de gerichtheid naar de burgerlijke samenleving van Rozenburg beter kan, is het belangrijk na te denken over de vraag hoe we als geloofsgemeenschap meer zichtbaar kunnen zijn in de samenleving. Hiervoor zijn de volgende ideeën:

1. Huiskamergesprekken, om persoonlijke ontmoeting te stimuleren.³
2. Open huis in de kerk.⁴
3. Uitdelen van de adventskalender aan alle gemeenteleden.
4. Extra aandacht voor gemeenteleden in adventstijd zodat mensen gezien en gekend worden.
5. Uitzoeken of er behoefte is in de rustige maanden om koffieochtenden te organiseren voor alleenstaanden.⁵

² Het verdelen van de gemeente in leeftijdscategorieën blijkt na exploratie hiervan om uiteenlopende redenen voorlopig niet de voorkeur te verdienen. De inmiddels wel vier beschikbare pastorale ouderlingen hebben inmiddels wel allen een eigen wijk, maar deze is geografisch ingedeeld i.p.v. naar leeftijdsopbouw. Het betrekken van de jeugdouderlingen bij het bezoekwerk aan de specifieke jongste leeftijdsgroep dient nog nader onderzocht te worden, maar het is de vraag of dit binnen de periode van het huidige beleidsplan uitgewerkt zal kunnen worden.

³ Dit punt is inmiddels (november 2022) gerealiseerd.

⁴ Dit punt is inmiddels (november 2022) gerealiseerd.

⁵ Dit punt is inmiddels (november 2022) gerealiseerd.

4.5 Bestuur

In de afgelopen jaren zien we dat het steeds meer moeite kost om kerkenraads- en taak-groepleden te vinden. Om de gemeente toch op een juiste efficiënte manier te kunnen be-sturen, willen we kijken of er een andere bestuursvorm mogelijk is. Hierbij moet gedacht worden aan een kleinere bestuurlijke laag. Deze bestuurlijke laag zal uiteraard wel een af-spiegeling van de gemeente moeten zijn. Daarnaast zal er een grotere groep inhoudelijke medewerkers moeten zijn die zich echt kunnen richten op het kerkelijke werk binnen de gemeente. Door een andere vorm te kiezen kunnen mensen zich richten op de taak waar-voor ze geroepen zijn zonder de belasting van veel bestuurlijke vergaderingen. In deze bestuursvorm/opzet moeten we zeker stellen dat:

- Beslissingen op het juiste niveau genomen worden;
- Informatie wel bij alle groepen en gemeenteleden terecht komt;
- Er voldoende kennis aanwezig blijft van bijvoorbeeld toenemende (kerkelijke) regel-geving;
- Er voldoende draagvlak is voor het kleinere bestuur vanuit de gehele gemeente.

4.6 Vorming en toerusting

Gezien de veelkleurigheid in de gemeente en het belang van ontmoetingen waarin we naar elkaar luisteren en elkaar aanvaarden in de verschillen die er zijn, zijn we tot de volgende ideeën gekomen. Daarbij is tevens rekening gehouden met het feit dat gemeenteleden zich niet voor een heel seizoen aan een kring hoeven te verbinden, maar per bijeenkomst kunnen beslissen of ze deze willen bijwonen.

1. Huiskamergesprekken naar aanleiding van een thema.
Het zou wenselijk zijn om een uitnodiging bij de actie kerkbalans te voegen. Na het doen uitgaan van de uitnodigingen is het van belang dat deze bijeenkomsten goed gepromoot worden.
2. Mocht er in de huiskamergesprekken een onderwerp naar voren zijn gekomen dat meerdere mensen aanspreekt, kan dat als basis dienen voor huiskamergesprekken in een volgend seizoen of voor een nieuw op te zetten kring.
3. Gespreksavonden met elke keer een ander deelaspect van ons geloofsleven. Bijvoor-beeld: geloofsopvoeding.
4. Themakring waar de deelnemers na een gezamenlijke inleiding de keuze hebben om het thema creatief, studieus of in een gesprek nader te overdenken of uit te werken. In dit verband is ook de 'kliederkerk' genoemd als mogelijk alternatief.
5. Activiteiten na de kerkdienst op zondag met daarin een verdiepende laag, vergelijk-baar met de startzondagen van de afgelopen jaren.
6. Filmavonden, met na afloop van de film een kort programma.
7. Zangavonden waar mensen vooraf verzoeknummers voor kunnen indienen.

In bovenstaande lijst hebben we vervolgens een keuze gemaakt welke vorm wat ons betreft prioriteit heeft:

1. Huiskamergesprekken
2. Activiteiten na de kerkdienst op zondag.

5. Waar beginnen we?

5.1 Inleiding

Op basis van het beschrevene in de vorige hoofdstukken bespreken wij hier waarmee we beginnen. De volgende plannen zijn tot stand gekomen na besprekingen in de kerkenraad, de taakgroepen en na consultatie van de gemeente.

5.2 Eredienst

Om goed te kunnen aansluiten bij de behoeften van de diverse gemeenteleden met behoud van het goede van de huidige erediensten, is nader onderzoek zeer van belang. Gedacht moet worden aan:

- 1) Hoe groot zijn de diverse leeftijdsgroepen (niet alleen huidige bezoekers, maar ook leden die ingeschreven staan maar de diensten nu niet bezoeken);
- 2) Wat is de mening van diverse leeftijdsgroepen over de huidige vorm;
- 3) Aan welke veranderingen is behoefte bij welke groepen.

Te denken valt aan liedkeuze, muzikale begeleiding, liturgische gebruiken, gebruik van multimedia, lengte van de dienst, parallel bijeenkomst starten etc.

Daarbij wordt ernaar gestreefd om het eerste (half)jaar te gebruiken voor de opzet van een goede enquête- en onderzoeksvorm om de volle breedte van de gemeente te kunnen consulteren. Hierbij is van belang dat het dus niet alleen gaat om de leden die altijd al vertegenwoordigd zijn in diensten en bij vrijwilligersactiviteiten, maar ook om de leden die doorgaans niet uit zichzelf van zich laten horen of die de diensten momenteel niet bezoeken. De opzet en coördinatie van dit onderzoek wordt bij voorkeur bij de taakgroep Eredienst belegd. Uiteraard zal het gebruik van het systeem LRP hierbij ook behulpzaam zijn, waarvoor de beheerders hiervan om hulp kan worden gevraagd.

Wanneer na verloop van tijd in kaart is gebracht bij welk deel van de gemeente behoefte aan verandering leeft, welke veranderingen eventueel noodzakelijk zijn om aan behoeften tegemoet te komen en welke elementen absoluut zouden moeten blijven, kan stapsgewijs verandering worden voorgesteld en ingevoerd, met het streven om na vier jaar duidelijk iets gedaan te hebben met de resultaten vanuit het gemeenteonderzoek. Mogelijk is de coronacrisis (op moment van schrijven in 2020) hierbij behulpzaam: door het noodgedwongen online volgen van diensten lijkt het erop, dat méér mensen in aanraking komen met de waarde van erediensten en vieringen en ontstaat er meer concreet behoefte aan bepaalde vormen omdat dit bijvoorbeeld in de diensten van een andere gemeente opgepikt wordt. We kunnen hierin landelijk van elkaar leren.

Om er achter te komen wat er bij de jongere leeftijdsgroepen leeft, is het goed dat er in alle nevenactiviteiten voor de jeugd (kindernevendienst, 12+ etc.) in de eerste helft van 2021 een werkvorm wordt opgestart waarin zij heel concreet inhoudelijk gaan meedenken over hoe zij de eredienst zien en beleven, hoe dit zinvol zou kunnen zijn voor jonge mensen en welke taak zij hier zelf in willen hebben. Deze opdracht wordt bij de taakgroep Jeugd en Jongeren neergelegd. De punten die hieruit voortkomen zullen in de komende 4 jaar actief op de agenda van de kerkenraad geplaatst worden met als doel, op serieus en gelijkwaardig niveau samen met de jongere generaties na te denken over hoe bepaalde elementen te implementeren.

5.3 Pastorale zorg

Het organiseren van huiskamergesprekken zal in een grote behoefte voorzien. Om die reden zou het wenselijk zijn om deze bijeenkomsten vanaf januari 2021 te organiseren. De haalbaarheid hiervan hangt af van beschikbare vrijwilligers.

Tevens is het van belang om vanaf januari 2021 te gaan werken aan het structureren van het pastorale werk. Beide predikanten kunnen hiervoor een opzet maken – eventueel in samenspraak met de Taakgroep Pastoraat – die vervolgens in de kerkenraad zal worden besproken. Voor deze structuur in leeftijdscategorieën is het wel van belang dat er voldoende (pastorale) ouderlingen zijn.

Wat betreft de pastorale bijeenkomsten met een specifieke pastorale thematiek: dit hangt af van wat zich op pastoraal gebied voordoet. Bijvoorbeeld: als diverse mensen kort na elkaar hun partner of baan verliezen, zou het op dat moment prioriteit kunnen hebben om in een groep pastorale zorg te verlenen.⁶

5.4 Gemeenteopbouw/geloofsgemeenschap

Om persoonlijke aandacht en ontmoetingen te bevorderen, zal in het najaar 2021 een start worden gemaakt met:

1. Huiskamergesprekken.
2. Open huis in de kerk. Een eerste aanzet is hiermee gemaakt tijdens de rommelmarkt van 2 april 2022.
3. Uitdelen van de adventskalender aan alle gemeenteleden (door de diaconie).
4. Extra aandacht voor gemeenteleden in adventstijd zodat mensen gezien en gekend worden.
6. Uitzoeken of er behoefte is in de rustige maanden om koffieochtenden te organiseren voor alleenstaanden. Na inventarisatie is gebleken dat hier behoefte aan is en in april 2022 is gestart met het één keer per maand organiseren van een koffieochtend in de Hof.

5.5 Bestuur

Het opzetten van een andere bestuursvorm is niet iets wat in korte tijd gerealiseerd zal zijn en dit zal een traject worden waarbij de uitkomst een andere bestuursvorm mag zijn. Het moet niet. Om tot een goed besluit te komen zal een werkgroep de mogelijke alternatieven in kaart gaan brengen. Binnen de landelijke PKN zijn hier voorbeelden van bekend, deze zullen dan een vertaling moeten krijgen naar de plaatselijke gemeente. Ook zal er bij de taakgroepen en colleges bekeken moeten worden of deze vormen werkbaar zouden zijn. In het najaar van 2021 kunnen deze alternatieven dan door de kerkenraad besproken kunnen worden waarna gekeken kan worden of en hoe er dan verder gegaan wordt.

⁶ De huiskamergesprekken zijn in de tweede helft van 2022 gerealiseerd. Het structureren van het pastorale werk heeft voor wat betreft wijkindeling in 2021 plaatsgevonden.

5.6 Vorming en toerusting

Gezien het feit dat huiskamergesprekken bij meerdere beleidsthema's zijn genoemd (zie paragraaf 4.3), zou het wenselijk zijn om deze bijeenkomsten vanaf januari 2021 te organiseren. Net als genoemd in paragraaf 5.3 hangt de haalbaarheid hiervan af van de beschikbare vrijwilligers.

Op dit moment (juni 2020) is het fysiek bijwonen van een kerkdienst slechts mogelijk met een beperkt aantal mensen en is koffiedrinken na de kerkdienst niet toegestaan vanwege de maatregelen van het RIVM. Om die reden is het onzeker wanneer we plannen kunnen gaan maken voor het opstarten van activiteiten na de kerkdienst op zondag (zie paragraaf 4.6).⁷

⁷ In de loop van 2022 zijn alle beperkende maatregelen rondom corona opgeheven. Medio 2022 zijn nagenoeg alle voorheen lopende en nieuw gewenste fysieke activiteiten weer opgestart, waaronder huiskamergesprekken.